

6.8.72
7/6503

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 689

27 MAYIS 2009

Konu : Yazılı Soru Önergesi

7044

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : T.B.M.M Başkanlığı'nın 27.01.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6503-11084 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın Ali Rıza ÖZTÜRK'ün Bakanlığımıza tevcih ettiği, 7/6503 esas nolu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 ncu maddesi gereği, Petrol İşleri Genel Müdürlüğü ve TPAO Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

EK-1 Önerge Cevabı (3 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ RIZA ÖZTÜRK'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/6503)**

Sorular 1, 2, 3:

AME Şirketi, 2008 yılı başında Diyarbakır ili Bismil İlçesi civarında ARPATEPE-1 kuyusunda Türkiye'nin en kaliteli petrol keşfini yapmıştır. Bu kuyunun güneyinde yer alan AR/MAY/3905 ve AR/MAY/3906 nolu iki petrol sondajı ruhsatı için yedi şirketin Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (PİGM)'ne başvurduğu, yürürlükteki mevzuata gereğince bir şirket aynı ruhsat bölgesinde 12'den fazla kuyu ruhsatı alamayacağından TPAO'nun o ruhsat bölgesinde ruhsat alma kapasitesi dolduğu nedeniyle PERENKO adlı bir şirket ile gizli anlaşma yaparak PERENKO aracılığı ile ruhsat başvurusunda bulunduğu, PİGM tarafından bu iki ruhsatın, milli şirketimiz olan TPAO ile ilişkili olduğu iddia edilen PERENKO şirketine verilmediği gibi petrol kuyusu sondajı konusunda Trakya bölgesinde MAYA-ZORLU ortaklığı ile birlikte bir tek kuyu açmaktan başka hiçbir deneyimi olmayan ÇALIK GRUBU'na verildiği, petrolcülük sektöründe gündeme gelen iddialardır. Bu çerçevede;

-Diyarbakır İli Bismil İlçesi civarında AME şirketinin Açtığı Arpatepe-1 kuyusunun güneyindeki AR/MAY/3905 ve 3906 no.lu ruhsatların Çalık Grubuna verildiğine ilişkin iddialar doğrumudur?

-Şayet bu iki petrol arama ruhsatı, gerçekten ÇALIK GRUBU'na verilmişse;

a-AR/MAY/3905 ve AR/MAY/ 3906 no'lu ruhsatlar, hangi kriterler dikkate alınarak ÇALIK GRUBU'na verilmiştir? Ruhsat hangi tarihte verildi? Ruhsat başvurusunda bulunan firmalar arasında teknik-fenni-mali ve diğer yönlerden en iyi durumda olan ÇALIK GRUBU muydu?

b-Bu iki petrol arama ruhsatının, Çalık Grubuna verilmesinde ÇALIK GRUBU'nun, hükümete yakınlığının ya da Sayın Başbakan'ın damadının bu grubun genel Müdürü olmasının bir rolü olmuş mudur?

c-Bu iki petrol ruhsatının ÇALIK GRUBU'na verilmesinde PİGM Genel Müdürü A. ERDAL GÜLDEREN, TPAO Genel Müdürlüğü'nden ayrılarak ÇALIK GRUBU'na transfer olan OSMAN SAİM DİNÇ ve TPAO Genel Müdürü'nün özel bir gayreti olmuş mudur? Ruhsat verilmesi süresinde bu kişilerin katıldığı toplantı ve görüşmeler yapılmış mıdır? Böyle bir toplantı ya da görüşme yapılmışsa bunlardan Bakan olarak haberiniz var mıdır?

d-Bu iki petrol sondaj ruhsatının ÇALIK GRUBU'na verilmesi için PİGM'ne ya da TPAO'na veya bu konuda yetkili diğer birimlere herhangi bir talimat, telkin ve öneri yapılmış mıdır?

e-Çalık Grubunun Trakya bölgesinde MAYA-ZORLU ortaklığı ile birlikte açtığı bir tek sondaj kuyusundan başka açtığı sondaj kuyusu var mıdır? Varsa açtığı petrol sondaj kuyusu nerededir? Kaç metre sondaj yapmıştır?

-Söz konusu iddialar doğru olmayıp adı geçen ruhsatlar Çalık Grubuna verilmedi ise; bu iki ruhsat kime verilmiştir?

Cevaplar 1, 2, 3:

X nolu Siirt Petrol Bölgesinde 24.04.2008 tarihinde feshedilen AR/MAY/3905 ve 3906 hak sıra nolu ruhsat sahalarına yapılan müracaatlar 6326 sayılı Petrol Kanunu çerçevesinde bir bütün olarak değerlendirilmiş olup her bir saha için verilen 3 yıllık yatırım ve faaliyet programları arasında en yüksek mali yatırım teklifinin Çalık Grubu tarafından verilmesi nedeniyle ruhsatlar, sunmuş olduğu programı uygulaması şartıyla 04.01.2009 tarihinde 4'er yıl süre ile Çalık Enerji San. ve Tic. A.Ş.'ye verilmiştir.

Petrol İşleri Genel Müdürlüğünce (PİGM) petrol arama şirketlerinin ruhsat talepleri değerlendirilirken, şirketlerin ilk 3 yıl içinde yapacakları yatırımlar talep sahibi diğer şirketlerin yatırımları ile mukayese edilmekte ve ruhsatın verilmesinde yapılacak yatırım miktarı ile şirketin tecrübesi birlikte belirleyici olmaktadır.

Ruhsat başvurularının değerlendirilmesinde ve ruhsatların verilmesinde yukarıda değinilen kriterler dışında hiçbir kriter göz önünde bulundurulmadığı gibi, Bakanlığımca herhangi bir kişiye veya kuruma talimat verilmemiş ve telkinde bulunulmamıştır. Önergenin 2 nci sorusunda sözü edilen kişiler ile PİGM ve TPAO Genel Müdürlüğü tarafından herhangi bir toplantı da düzenlenmemiştir.

Çalık Grubu I nolu Marmara Petrol Bölgesinde AR/MAY-ÇLK/3864 hak sıra nolu ruhsat sahasında, 04.09.2008–08.10.2008 tarihleri arasında, Maya Petrol ve Gaz San. ve Tic. Ltd. şirketi ile müştereken Banarlı–3 arama kuyusunu açmıştır.

Soru 4:

Yukarıda söz edilen AR/MAY3905 ve AR/MAY/3906 nolu ruhsat için PİGM'e kaç başvuru yapılmıştır? Başvuruda bulunanlar kimlerdir?

Cevap 4:

Söz konusu ruhsat sahalarına aşağıdaki şirketler başvurmuştur.

- Çalık Enerji San. ve Tic. A.Ş.
- Aladdin Middle East Ltd. – Güney Yıldızı Petrol Ür. Sondaj Müt. Ve Tic. A.Ş.–Energy Operations Turkey LLC.
- N.V.Turkse Perenco
- Trans Atlantic Turkey Ltd.
- Zorlu Petrogas Petrol Gaz ve Petrokimya Ür. İnş. San. ve Tic. A.Ş.
- Toreador Turkey Ltd.
- Arar Petrol Gaz Arama Ür. Paz. AŞ.

Soru 5:

Ruhsat için başvuranlar arasında yer alan PERENKO şirketinin, TPAO ile doğrudan ya da dolaylı, açık veya gizli herhangi bir ilişkisi var mıdır? Ya da TPAO ile PERENKO arasında TPAO'nun çıkarlarını korumaya yönelik açık ya da kapalı bir anlaşma yapılmış mıdır? Milli şirketimiz TPAO, yaptığı anlaşma uyarınca PERENKO vasıtasıyla ruhsat başvurusunda bulunmuşsa; çok değerli bu iki ruhsat, neden PERENKO'ya verilmemiştir? Milli şirketimiz TPAO neden korunmamıştır?

Cevap 5:

Petrol arama bölgelerindeki ruhsat sınırlamasını ve risk paylaşımını göz önünde bulunduran TPAO Genel Müdürlüğü tecrübelerini sektörde faaliyet gösteren PERENCO, AMITY OIL, TOREADOR, CHEVRON, PETROBRAS, EXXONMOBİL gibi ortaklık yaptığı firmalarla paylaşmaktadır. Ancak, TPAO ile PERENCO arasında söz konusu ruhsatlara başvuruda bulunmak için bir anlaşma yapılmamıştır. TPAO Genel Müdürlüğü ile PERENCO Şirketi arasında Güneydoğu Anadolu Bölgesinde ortak işletme anlaşması mevcuttur. Söz konusu anlaşmanın kökeni 1985 yılına uzanmaktadır.

Soru 6:

Verilen bu ruhsatları iptal edip, TPAO'ya devretmeyi düşünüyor musunuz? Ya da TPAO ile anlaşmalı olarak ruhsat başvurusunda bulunduğu iddia edilen PERENCO şirketine devretmeyi ve böylece kamunun yararını korumayı düşünüyor musunuz?

Cevap 6:

TPAO Genel Müdürlüğünün anılan arama bölgesinde 12 adet arama ruhsatı bulunmaktadır. Bir arama bölgesinde alınan ruhsat sayısı Petrol Kanununun 53 ncü maddesi gereği 12'den fazla olamamaktadır. 6326 Sayılı Petrol Kanunu çerçevesinde ruhsat alarak faaliyete başlayan şirketler, arama faaliyetlerine ve yatırım programlarına uygun şekilde devam etmek zorundadır. Mevzuat ve yatırım programına uygun şekilde hareket etmeyen şirketlerin ruhsatları, 4 yıllık kanuni süre sonunda uzatılmayıp düşürülmektedir. Dolayısıyla verilen ruhsatların iptali veya devri söz konusu değildir.